

Modelári vo vzdušnom priestore

Ing. Ľubomír Krupár
Zväz modelárov Slovenska

1. Vymedzenie pôsobnosti modelárov na Slovensku

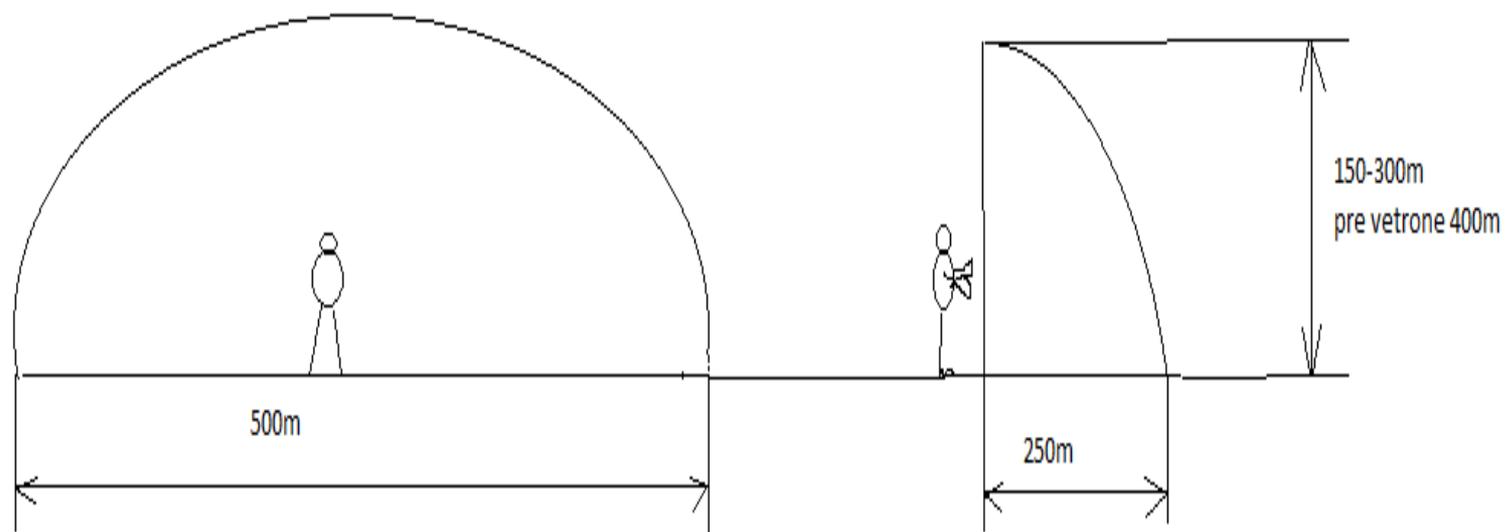
- Modelárstvo je záujmovou činnosťou, ktorej vznik sa datuje od počiatkov snahy človeka lietať. Je to záujmová činnosť, ktorá dovedla do kokpitov lietadiel nejedného pilota a nejedného špecialistu letectva k svojmu povolaniu .
- Zákony pohybu, vzniku vztlaku ako aj mechanizmus riadenia je identický s veľkým lietadlom. Preto modely boli a sú používané aj pri tvorbe veľkých lietadiel. Predsa len dostať veľký stroj do aerodynamického tunelu nie je jednoduché. Postupom vývoja sa počet aplikácií modelov zväčšuje.
- Zastrešujúcou organizáciou všetkých modelárskych kategórií je ZVAZ MODELÁROV SLOVENSKA (ZMOS). Prevažná väčšina tých, ktorí stavajú a lietajú s modelmi sú v tejto organizácii registrovaní.
- ZMOS je členom medzinárodnej leteckej federácie (Federation Aeronautique Internationale – FAI). Členovia ZMOS v plnom rozsahu ctia kategorizáciu modelov a platné pravidla pre ich stavbu a lietanie a súťaženie.

2.Súčasný stav modelárstva na Slovensku

- Najvýstižnejšie by sa dal stav popísať ako SATAGNUJÚCI s tendenciou ďalšieho prepadu. Príčin je viacero: Komerencializácia výroby potrieb pre modelárov, hlavne dostupnosť hotových modelov (cez internet v obchodoch a ich cenová dostupnosť, všeobecne známy jav- nezujem o polytechnickú výchovu mladých ľudí. Z hľadiska organizovanosti je to poto mylná predstava o absolútnej „SLOBODE“. Keď na to mám tak to môžem. Na druhej strane je viditeľná snaha všetko regulovať, riadiť či usmerňovať
- Máme síce dosť modelárov, ale popri nich i veľa „púšťačov „modelov , ktorí často nemajú potrebné vedomosti z konštrukcie, aerodynamiky a systémov riadenia lietadiel a hlavne neradi sa podriaďujú nejakému pravidlu.
- Vydaním „**Rozhodnutia č. 1/2015 z 19.08.2015, ktorým sa určujú podmienky vykonania letu lietadlom spôsobilým lietať bez pilota vo vzdušnom priestore Slovenskej republiky**“ sa situácia ešte viac skomplikovala

- Snaha o vydanie jednotných podmienok pre celé územie Slovenska, bola pochopiteľná, cez to sa nedalo a nedá súhlasiť so základnou logikou, že :
  1. všetky priestory využívané modelármi sú identické aj vo vzťahu k už existujúcim , stálym letiskám s riadenou prevádzkou.
  2. predpis nestanovil postup a kompetencie udeľovania výnimiek (SR je organizátorom viacerých medzinárodných podujatí a súťaží pod záštitou FAI...
- Preto sme iniciovali rokovanie na DÚ a po jeho uskutočnení sa situácia diametrálne zmenila – dostali sme možnosť vstúpiť do tvorby predpisu pre „určenie podmienok pre iné plochy ako letisko.“ Zároveň sme boli informovaní, že posudzovanie „ vhodnosti toho ktorého priestoru pre našu činnosť bude riešiť „ medzirezortná komisia...“
- A to je hlavný dôvod, prečo sme dnes tu a využívame možnosť informovať Vás o otázkach našej činnosti., ktoré súvisia s vašou prácou
- Najzákladnejším rozdielom medzi letiskom(plochou) pre lietadlo a model je v tom, že my pristávame na tom istom letisku , tej istej ploche ako aj vzlietame a počas letu musíme mať vizuálny kontakt s modelom. Preto sú naše plochy omnoho menej náročné na potrebný priestor:

Štandardný letový priestor pre letecké modely

3.Naše ciele a úlohy na najbližšie obdobie

- Veríme, že nadviazanie spolupráce a koordinácie prinesie žiadané ovocie: Modelári budú mať stanovené priestory pre svoju činnosť a úroveň bezpečnosti sa zvýši, alebo isto nepoklesne.
- V najbližšom období chceme dokončiť prehľady všetkých plôch a po dohode s orgánmi, ktoré ich budú schvaľovať im ich predložiť...
- Momentálne už beží proces pre-klasifikácie verejných modelárskych vystúpení, tak aby sme ich mohli predložiť na DÚ ku schváleniu (vychádza sa pritom z už publikovaných informácií z kalendára ZMOS...
- V rámci ZMOS chceme postupne vytvárať podmienky na rozširovanie právneho vedomia modelárov v oblasti používania vzdušného priestoru a zásad bezpečnosti a byť plnohodnotným partnerom štátnym orgánom v presadzovaní novej legislatívy, (v rámci EÚ sa pripravuje viacero noriem....)
- Na druhej strane očakávame, že nás budú všetky orgány , ktoré vstupujú do procesu tvorby či úprav legislatívnych pravidiel, oslovovať a dajú nám možnosť vyjadrovať sa k jednotlivým chystaným zmenám.